

Involvering av ungdom i kommunikative planprosesser i Hobøl med utgangspunkt i selvopplevde folkehelsesdata.

Asbjørn Hjorthaug
tidligere rektor i Hobøl kommune

Oppfølging av ungdomsundersøkelsen gjennom prosjektet Østfold – HEPRO.

Østfoldhelsa 2008

Ungdomsundersøkelsen
om helse, miljø og trivsel.

elever fra 9. og 10. trinn

Prosjekt 2009-2012

Kommunikativ planlegging for en bedre fysisk og
psykisk helse blant ungdom i Hobøl kommune.

Målet med prosjektet.

Å stimulere til dybdelæring for å fremme holdninger for vekst og muligheter hos lokalbefolkningen til å ta større ansvar og medvirke til lokalsamfunnsutvikling.

Handlingsmål:

- Følge opp ungdomsundersøkelsen våren 2008
- Prøve ut kommunikative planprosesser
- Utarbeide en handlingsplan
- Gjennomføre noen folkehelseiltak som planprosessen munner ut i og som er beskrevet i handlingsplanen.

Organisering av prosjektet.

Styringsgruppe.

- Folkehelsegruppa i Hobøl

Prosjektleder.

- Asbjørn Hjorthaug / virksomhetsleder og rektor Hobøl ungdomsskole

Prosjektgruppe.

- Virksomhetsleder Asbjørn Hjorthaug
- Virksomhetsleder FamHus og Folkehelsekoordinator Anne Lise Ringerike

Referansegrupper:

- Råd og utvalg på Hobøl ungdomsskole:
Elevråd, Lærere HUSK, Psykisk helseteam, FAU,
Hobøl Ungdomsråd

Forankring av undersøkelsen og prosesser i oppfølgingsprosjektet.

Ekstern forankring: Foredrag og informasjon utenfor kommunen.

Lokal forankring:

- **Samarbeidsmøte**, Hobøl ungdomsskole med foreldre - elever og lærere.
  - **FAU og evalueringsmøte** med foreldrekontakter, trinnledere og foreldrekontakter.
  - **Elevråd** – gjennomgående tema.

  - **Nytt ordensreglement** . Samarbeids prosesser mellom ansatte, elever og foreldre.
  - **Zero arbeidet** (antimobbeprogram) med årlig undersøkelse. Aktive prosesser i elevråd, FAU og personalet.

  - **Folkehelsegruppa** gjennomgående tema.
  - **Tverrfaglig samarbeidsmøte** med Politi, Nav, Familiens hus med Barnevern, Helsesøster, Skole, Kultur, Fritidsklubb, Psykisk Helseteam, STYRK prosjektet, Hepro prosjektet
  - **Virksomhetsledergruppa/rådmannens ledergruppe** i Hobøl kommune.
  - **Hovedutvalget for oppvekst og omsorg.**
  - **Kommuneplanprosessen.** Innspill og diskusjoner.
-
- Ved siden av undersøkelsen og oppfølgingsprosjektet, ble dette aktualisert med en dårlig utvikling i fritidsmiljøet blant ungdom i Hobøl høsten 2010.

Opplæring og prosessveiledning - del av prosjektet.

Dagsseminar:

Analyse og diskusjon av positive trekk og negative trekk i Hobøl kommune med tanke på aktuelle tiltak for styrking eller igangsetting av nye.

Elever og administrasjon var til stede.

Verksted dager:

- Lære teknikker med ulike prosessesser.
- Fellesmålsetting om å lage en prosess der vi skulle kartlegge barn og unges behov og ønsker i forhold til fritidsaktiviteter.
- Lage en konkret strategi for å få flere barn og unge i aktivitet.
- Plan over ressurspersoner som skulle være med i utforming av planen. (Lag og foreninger, personer.)
- Tidslinje for planprosessen og arbeidsformer og aktiviteter.

Prosesskveld med lag og foreninger.

Hvordan ser vi på situasjonen for ungdom i Hobøl?

Hva ser vi som mulige tiltak som vi voksne kan gjøre for å bedre situasjonen?

Resultater

Handlingsmål 1:

Følge opp ungdomsundersøkelsen våren 2008

Undersøkelsen har vært brukt som grunnlag for diskusjon, planer og tiltak i ulike fora.

I skolen blant elever, foreldre og ansatte, tverrfaglige team, ledergruppe, politiske møter i møte med lag og foreninger.

Handlingsmål 2:

Prøve ut kommunikative planprosesser

- i møte med lag og foreninger, skole, kommunale etater
- skolens møteplasser med elever, foreldre og ansatte
- skolens ordensreglement
- Antimobbing- Zero-arbeidet
- i arbeidet med ungdomsmiljøet og tiltak

Resultater

Handlingsmål 3:

Utarbeide en handlingsplan

Det ble utarbeidet en handlingsplan eller prosessplan.

Mer en plan for prosjektet, enn en plan som resultat av prosjektet.

Viktige forutsetninger for en god kommunikativ planprosess.

- Eierforhold og gjenkjennelse.
  - Elever og foreldre 3 år på ungdomsskole.
  - De som var med på undersøkelsen, gikk ikke på skolen under prosjektet.
  - Bruke deres egne erfaringer og se om de stemmer med resultatet i undersøkelsen.
- Stabilitet.
  - Omorganiseringer og lederskifter.
  - Stort problem for prosjekt over tid. Bør ha egen fast prosjekt ledelse.
  - Men skoleledelsen må være med.
- Andre prosjekt.
  - Lite koordinering. Slå sammen flere prosjekt til ett felles.
- Skolen har også sine oppgaver.
  - Krevende å rydde plass.
  - Ungdomsundersøkelsen og påfølgende prosjekt må inn i skolens planer.
  - 10. trinn eksamen, avslutning og til videregående skole.

Resultater

Handlingsmål 4:

Gjennomføre noen folkehelseiltak som planprosessen munner ut i og som er beskrevet i handlingsplanen.

- Gjennomføringen gikk ikke helt som planlagt.
- Men undersøkelsen faktagrunnlag utløste engasjement og kreativitet.
- Prosessen med opplæring og utprøving av kommunikative prosesser fikk ringvirkninger med flere parallelle prosjekt og prosesser.

Gjennomføre noen folkehelseiltak som planprosessen munner ut i og som er beskrevet i handlingsplanen.

- 1. Antimobbeprogrammet Zero.** Godt forankret på alle skolene.
Gode dialoger i etterkant av undersøkelsene , nytt fokus og nye tiltak.
- 2. Undersøkelser om folkehelse og ungdom.** Hobøl og Østfoldhelsa .
Viktig med fakta på bordet som drahjelp i prosessene i kommunen.
- 3. Aktivitet i lag og foreninger.** Alle befolkningsgrupper og aldersgrupper.
Gjøres mer synlig og tilgjengelig for alle.
- 4. Fysisk aktivitet i skolen** har hatt varierende fokus i skolene.
Trenings en vitalisering- mer profesjonalitet. Prioritering av uteområder.
- 5. Fokus på relasjonsbygging** mellom ansatte og elever og mellom elever.
Psykiatrimidler som brukes av sosiallærer mot elever og foreldre, hjemmet.
Ledelsen må engasjement og oversikt med spesialundervisning, mobbe-
problematikk og tilpasset opplæring.

6. **Kantina.** En møteplass for samhandling og kreativitet.
Et daglig tilbud til alle med frukt , mat og drikke.
Drifting av elever med assistenter og lærere. Ønsker om å utvide.
7. **Utekontakt/miljøarbeider** inn mot familier og ungdom savnes. Økning av barnevernssaker, rus. Mangel av uformelle sosiale arenaer.
8. **Manglende transport** . Hobøl har en utfordring med 3 tettsteder og samhandlingen på fritiden mellom disse. Bl.a..
9. **Mer helhetstenkning** i arbeid med barn og unge. Planverket og ressursene for barn og ungdom og det som går på fysisk og psykisk helse er for uoversiktlig og spredt..
10. **Økt voksen tetthet.** Få inn flere aktive voksne i Cozen fritidsklubb. Oppgradere «natteravnene». Lage møteplass for voksne med Cozen som tema.
11. **Kurs for voksne** rundt ungdom , rus og stoff og stoffmisbruk.
12. **Flere dialogmøter** mellom ungdom og lag og foreninger.
Ta begrepet forebygging på alvor.

13. Fagetater/virkosmheter må gå sammen for å få til **SLT –kontakt, RUS middel kontakt, utekontakt**. Økt problematikk med fjortisfyll og stoff i lavere årsklasser.
14. Viktig med jevnlig tverrfaglige møter der ungdommens fysiske og psykiske helse er tema. Det rapporteres at mange hobølelever faller utenfor videregående skole bl.a. på grunn av psyko-sosiale problemer.
15. Det må lages saker som får politikerne til å engasjere seg ikke bare når det er «krisetilstander» men jevnlig debattere og få orientering om fakta.
16. Helsestasjon for ungdom. Lavere terskel. Ressurser tilgjengelig samtidig.
17. Prosessene med budsjettkutt går utover skolens ressurser til å arbeide med den enkelte elev. Det blir sårbart – særlig i aldersgruppe 13-16 år. Flere tiltak er borte noe som merkes (Trygg oppvekst, skolemegling mm)
18. Frokost på skolen. Inngå et samarbeid med pensjonistforeninger, frivillighetssentralen mfl.
19. Dialogmøter mellom foreldre og skole ved alle skolene om barn og unges fysiske og psykiske helse.

20. Kartlegge «henge-steder» som er i bruk og vurder om det kan skapes nye trygge og gode «henge-steder».
Åpent hus for ulike aktiviteter på ungdommens premisser.
Leksehjelp for ungdomsskoleelever, videregående elever.
21. Gang – og sykkelvei gjennom hele kommunen ville skape store muligheter for samhandling kombinert med helse.
22. Idrettshall er et stort savn.
23. Lavterskeltilbud som rockeverksted, øvingslokaler, fotoverksted, danseverksted mm. Flere diskokvelder med voksne. Flere åpne Cozen-kvelder. Dataspill klubber.
24. Sommerferie prosjekt for ungdom må vedvare.
25. Fornyelse av Ungdommens Kommunestyre.

Resultater og ringvirkninger av prosjektet - arbeid for barn og unge.

1. «Sammen for barn og unge. En handlingsplan for bekjempelse av barnefattigdom.»
Dette en prosess som startet i 2010 og har endt opp i en vedtatt handlingsplan for 2012-2014 og tiltak som iverksettes i 2013. Prosjektet støttet opp med midler fra Fylkesmannen.
2. «Tydelig samhandling av tjenester for utsatte barn og unge i Hobøl» - fra signaler til handling.
Prosjektet startet med fornyingsmidler fra fylkesmannen i 2010-2011.
Virksomhetsledergruppa -- tverrfaglige prosessgrupper. Nye rutiner.
3. Ungdomsarbeider/miljøarbeiderstilling i Hobøl
Som følge av prosjektet ble det prosjektmidler til stilling.
4. SLT-Koordinator
prosjekt midler som dekker opp engasjement i 5 år.
Dette i samarbeid med politirådene i Indre Østfold.
5. Rusmiddelkontakt
NAV – Hobøl fikk i gang et prosjekt med en rusmiddelkontakt i 2010-2012.
Dette et samarbeidsprosjekt med flere kommuner.
Nå er vedtatt en fast 50 %stilling fra 2013 i Hobøl kommune.

Hvis jeg skulle gjøre det om igjen.

- Involvering av ledelse viktig, men prosjektledelse.
- Er det mulig å få flere prosjekter til ett ?
- Utnytte de arenaer som finnes,
bidra til å fylle de med innhold.
- Utnytte skolens behov. Kunnskapsmål skal fylles med aktuelt innhold men planlegges i god tid.
- Tidene skifter, stadig om organisering.
Hvordan få en god prosjektperiode under alle forhold? Risikovurdering?
- Hvordan følge opp elever fra usk til vg.?
- Utnytting av moderne sosiale medier, apper og mobile enheter som brett og smarttelefon.

Aktuelle teknologier

ETT ÅR ELLER MINDRE

- BYOD
- Nettsky
- Omvendt undervisning
- Sosiale medier

TO TIL TRE ÅR

- Spill og spillifisering
- Mobil læring
- Nettundervisning
- Åpent innhold

FIRE TIL FEM ÅR

- Læringsanalyse
- Naturlige brukergrensesnitt
- Maskinoversettelse i sanntid
- Teknologi vi har på oss

De viktigste trendene:

Til neste år:

- BYOD
- Cloud Computing
- Flipped Classroom
- Social Media

To til tre år fram i tid:

- Games and Gamification
- Mobil Learning
- Online learning
- Open content

Fire til fem år fram i tid:

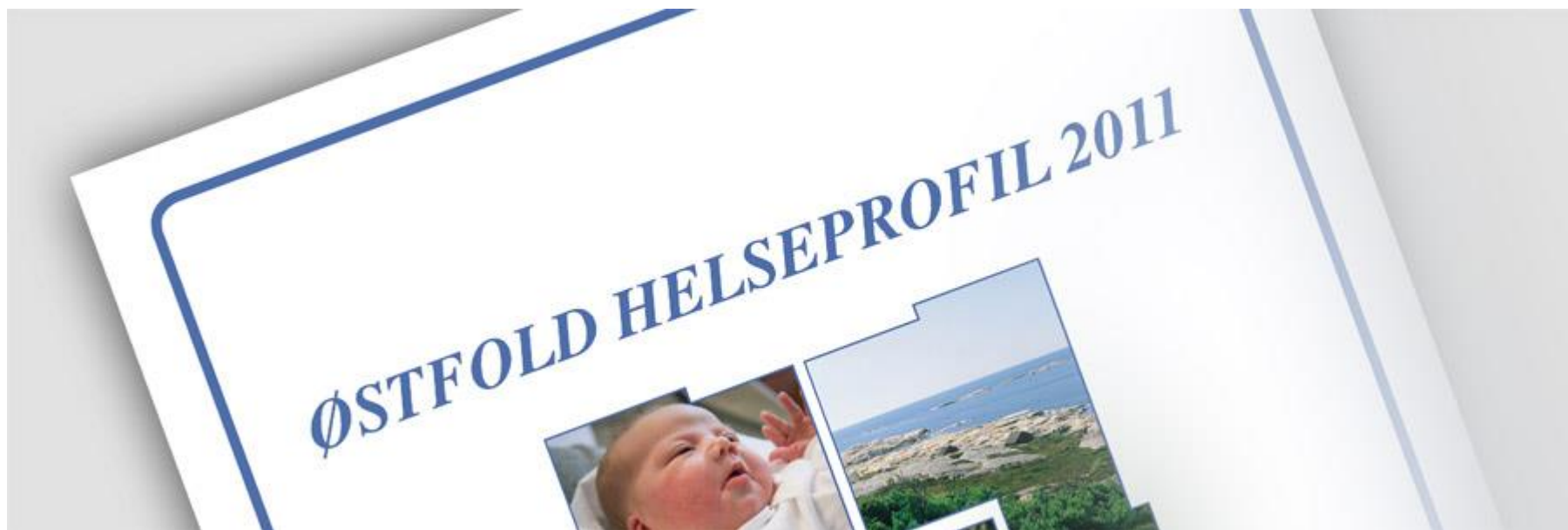
- Learning Analytics
- Natural User Interfaces
- Real Time Machine
- Translation Wearable Technology

Rapporten "[Teknologiske framtidssutsikter for norsk skole 2013 - 2018](#)"

- nylig publisert av New Media Consortium (NMC) i samarbeid med Senter for IKT i utdanningen.

Hvor går vi ?

Involvering av ungdom i kommunikative planprosesser.

Kommunikasjon - Samspill – Kreativitet – aktivitet til glede og nytte for god helse.

Hvordan se potensialet og utnytte den teknologiske verden til beste for Østfoldhelse?